

Kertomus kaivauksesta, jonka
 fil.yo. Marianne Schauman suoritti
 Euran pitäjässä Kauttuan vanhan
 kansakoulun edustalla kesäkuussa 1968.
 Kertomukseen liittyy:

Löytöluettelo KM 17624,
 Suunnitelma Euran-Harjavallan
 maantien parantamiseksi Euran ja
 Kiukaisten kunnissa (kartta),
 Kaivausalueen yleiskartta,
 Yhdeksän (9) tasokarttaa ja profiili-
 kartta kaivauskohteesta,
 Valokuvat 33724-33751.

Kaivauksen kohteena oli Euran kunnan, Vähävaheen kylän Kaunismäen
 palsta eli Euran kunnan omistama Kauttuan vanha kansakoulu,
 RN:o 5⁴ (koordinaatit x= 6779 22, y= 561 84 ; peruskartta 1134 07).

Kenttätöyt suoritettiin Muinaistieteellisen Toimikunnan
 määräyksestä Tie ja Vesirakennuslaitoksen kustannuksella.
 Allekirjoittanut toimi kaivauksen johtajana ja fil.yo. Paula
 Purhonen kartanpiirtäjänä.

Kaivauksen tarkoituksena oli tutkia tontille kulkevan tien
 varrella sijaitsevaa röykkiötä ennenkuin TVL ryhtyisi parantamaan
 Euran-Harjavallan tielinjaa jolloin röykkiö joutuisi välittömästi
 tielinjan viereen.

Samalla tontilla sijaitsee toinen röykkiö kansakoulurakennuksen
 länsipuolella ja toinen nykyään hävitetty röykkiö on sijainnut

kansakoulun pihamaalla (ks. liite 1).

Kaivauskohteena ollut rökkiö sijaitti luontaisella kumpareella maantieltä kansakoululle kulkevan tien eteläpuolella, noin 20 metrin päästä kansakoulusta koilliseen. Rökkiö oli puoleksi hävitetty koska tie oli leikannut sen pohjoissivun pois. Tien ja rökkiön eteläpuolella on peltoviljelys ja jotkut rökkiön laidassa (ruuduissa D2,D3,D4 ja D5) olevat kivet saattavat olla pellosto raivattuja. Toisaalta rökkiöstä on saatettu ottaa kiviä viereisen suurjännitejohdon pylväiden tueksi. Tien molemmille puolille oli kasvatettu koivukuja, jonka juuret on saattanut liikutella rökkiötä. Rökkiön alkuperäinen muoto ei ole varmuudella todettavissa yllämainituista syistä.

Kaivausalueelle pystytettiin kaksi runkolinjaa EG ja FH (ks. liite 2). Keskipisteeksi (0) valittiin alueen korkein kohde. Alue paalutettiin 2 x 2 metrin suuruisiin ruutuihin. Ensin poistettiin turvekerrros sektori HOG'sta ja sitten kaivettiin sektori pohjaan saakka, joten toinen kerros ilmenee tasokartassa ensimmäisenä tasona (ks. liite 3). Sektorissa HOG oli suuri kuoppa, jonka pohjalta heti tuli esiin koskematon maata. Sen jälkeen kaivettiin sektorit FOG+ EOF ja EOH mainitussa järjestyksessä pohjaan samaten kuin sektori HOG. Sektorissa EOH havaittiin jo ensimmäisessä tasossa nokista maata kun taas toisissa sektoreissa vain oli kulttuurimaata (ks. liite 3). Toisessa tasossa levenee nokisen maan alue ja sen lisäksi oli maa hiilipitoinen ruudussa A3. Ruudut D2,D3,D4,D5 ovat jo tässä tasossa löydöttömiä ja koskematon maa tulee esiin. Ruudussa C1 oleva viivoitettu alue on myöheinen jätekuoppa, josta löytyi

polkupyöränosia, kumisaappaat räjäytettyjä kivenlohkareita ym. arkeologiselta kannalta asiaankuulumatonta (ks. liite 4). Kolmannessa tasossa nokisen maan alue pienenee edelliseen tasoon verrattuna, kun taas hiilipitoisen maan alue levenee, ja ruudussa B2 näkyy hiilipitoisen maan juova. Ruudussa A6 näkyy pyöreä nokimaan läiskä, jossa on kiviä. Se ^{pienenee} pienenee neljännessä tasossa. Rakennelma saattaa olla kuoppaliesi (ks. liitteet 5 ja 6). Viidennessä tasossa ovat sekä nokisen maan että kulttuurimaan alueet pieneneet ja ruudussa B2 oleva hiilinen juova levenee (ks. liite 7). Seuraavissa tasoissa pienevät alueet. Ruudun A3'n kivilatamus saattaa olla kuoppaliesi. Liedenpohja tulee näkyviin liitteistä 11 ja 15. Röykkiössä kulttuurimaa oli väriltään kellertävän ruskea ja sen alla puhdas koskematon maa oli harmaanvalkoista hiekkaa ja soraa. Röykkiössä ei voitu havaita selvää rakennetta. Kivet, jotka tulivat esiin ensimmäisessä tasossa, olivat laattakiviä. Seuraavissa tasoissa on mukulakiviä käytetty. Suuri maakivi ruudussa B3 on saattanut olla rakennelman keskuskivenä, mutta ruudusta B4 tavataan myöskin korkeahko maakivi.

Tien pohjoisella puolella kaivettiin 2x2 metrin suuruinen koekuoppa, joka osoittautui löydöttömäksi eikä tullut esiin kulttuurimaata (ks. liite 2).

TVL'n mittamiesten mitoitusten mukaan kiintopisteen (105) korkeus yli merenpinnan oli 39.03 m, joten röykkiön korkein kohde 0 (89) sijaitsee 38.87 metrin korkeudella yli merenpinnan.

Löytöinä saatiin saviastian paloja, kvartsiiskoksia, pii-iskos, joitakuita palaneita luunsiruja, pala rautakuonaa ja kappale

rautavarrasta (ks. tarkemmin löytöluettelo KM 17624).

Profiilikartasta (liite 12) käy ilmi että rökkiö on ollut matala (noin 60 cm korkea) ja laaja (halkaisija noin 10 m.). Myöskin mahdolliset kuoppaliedet ja löytöjen vähyys, nimenomaan palaneiden luiden puute, viittaavat mielestäni siihen että kyseessä oleva rökkiö ei ole hautarökkiö vaan luultavammin asumuksen jäännös.

Helsingissä, lokakuun 21 päivä 1968

Marianna Sauranen

EURA VÄHÄVAHE KAUNISMÄKI LIITE 2

KAIVAUS 1968 M. SCHAUMAN

KAIVAUSALUEEN YLEISKARTTA

PIIRTÄNYT PAULA PURHONEN

MK 1:100

KIINTOPISTE 105 = 39,03 m korkeus yli mp.

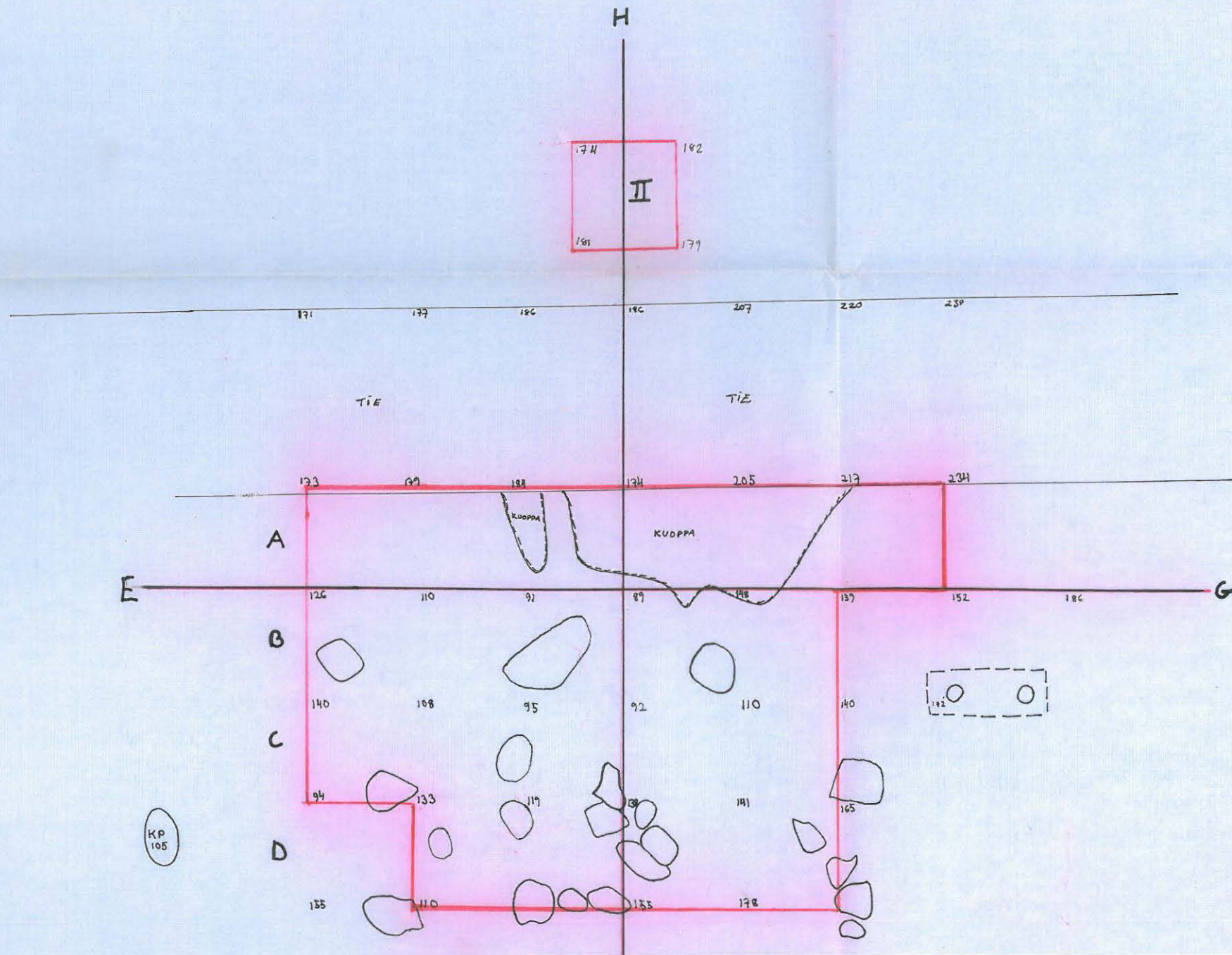
KAIVETTU ALUE

KOEKUOPPA

SUURJÄNNITEJOHDON PYLVÄÄT

EURA VÄHÄVAHE KAUNISMÄKI

TASO 9

PIIRTÄNYT PAULA PURHONEN

KAIVAUS 1968 M. SCHAUMAN

MK 1:20

KP 105

NOKINEN MAA

A

B

1

2

3

187

185

186

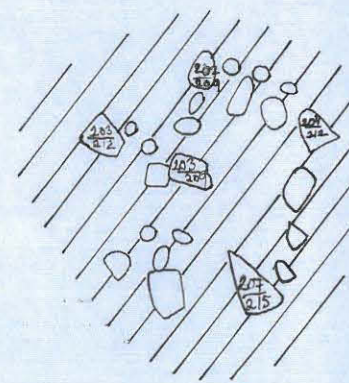
183

[161]

[142]

152
186

205

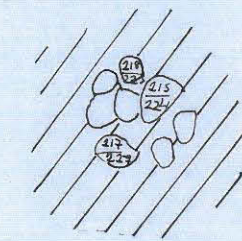
LIITE 11

TASO 10

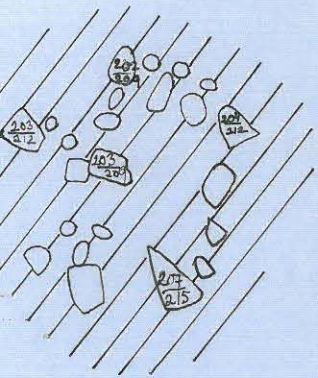
3

A

[218]

3

[135]

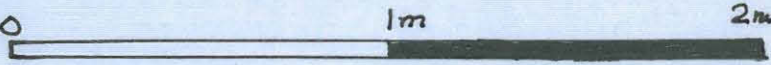
EURA VÄHÄVAHE KAUNISMÄKI

KAIVAUS 1968 M. SCHAUMAN

LIITE 9

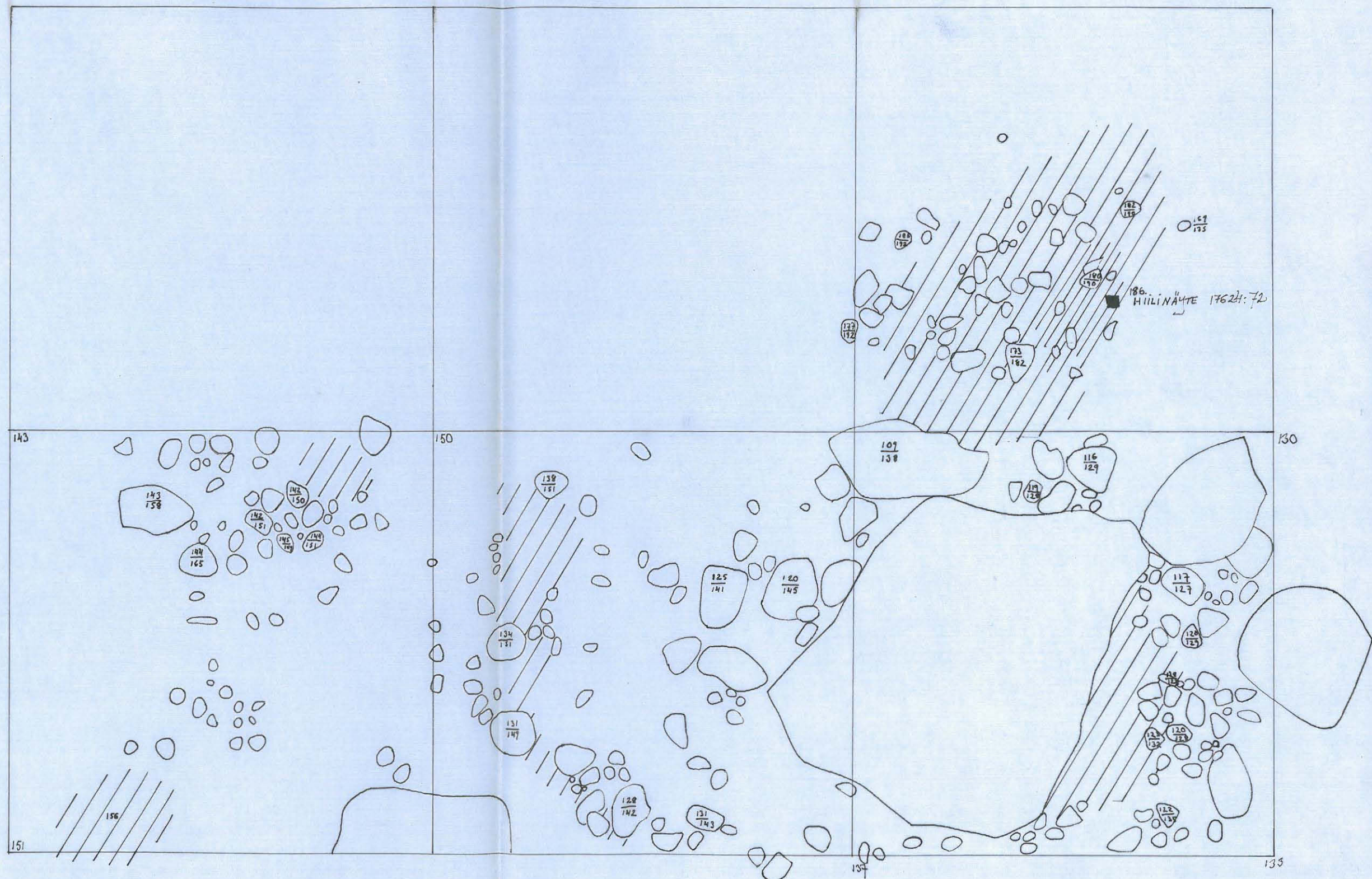
TASO 7

PIIRTÄNYT PAULA PURHONEN

MK 1:20

KP 105

NOKINEN MAA

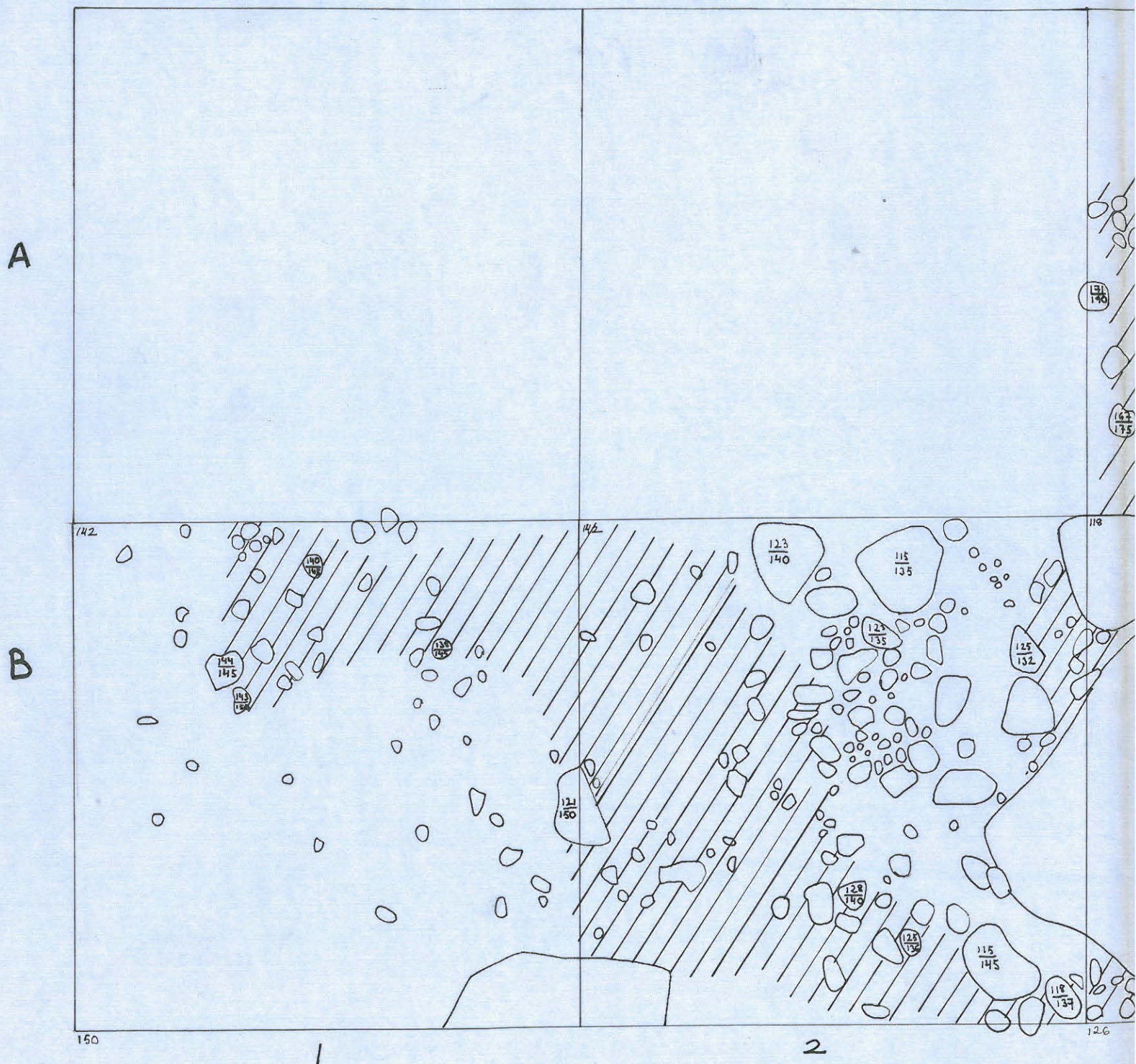
EURA, VÄHÄVAHE, KAUNISMÄKI

TASO 6

KAIVAUS 1968 M. SCHAUMAN

PIIRTÄNYT PAULA PURHONEN

LIITE 8

6
EN

NOKINEN MAA

1 m

MK 1:20

KP 105

EURA VÄHÄVAHE KAUNISMÄKI LIITE 12

KAIVAUS 1968 M. SCHAUMAN

PROFIILI E-G

PIIRTÄNYT PAULA PURHONEN

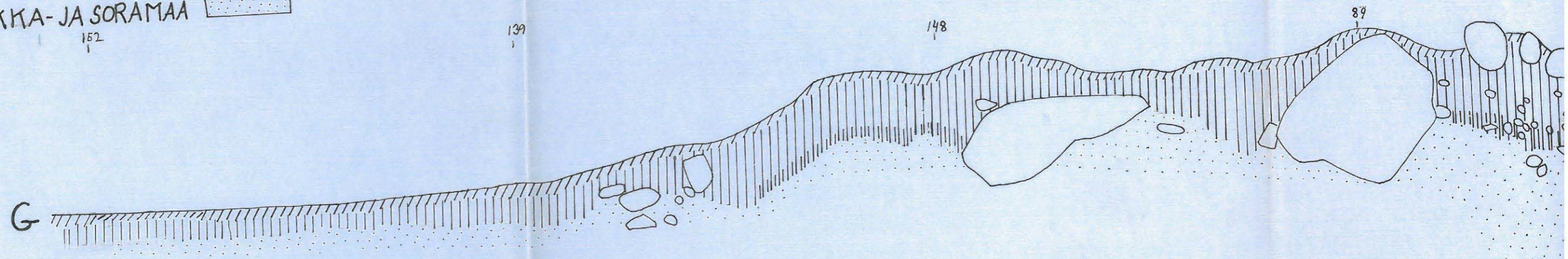
MK 1:20°

KULTTUURIMAA

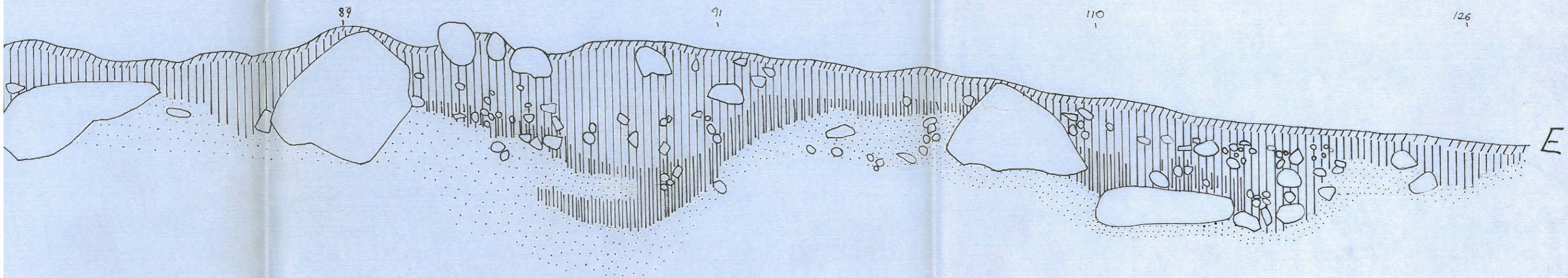
NOKINEN MAA JA HIILTÄ

TURVE KERROS

PUHDAS HIEKKA- JA SORAMAA

EURA Vähärahe Kaunismäki

Röykkiö etelästä katsottuna 33726

Röykkiö tieltä katsottuna 33727

EURA Vähävahe Kaunismäki

ruutu A3/1
33730

ruutu B5/1
33731

ruudut C4/1 ja C5/1
33733

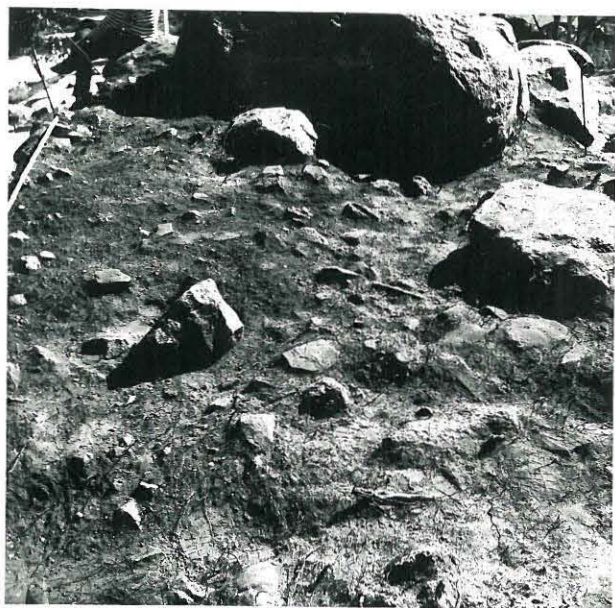

EURAVähävahe Kaunismäki

ruutu C4/1
33739

ruutu B2/3
33745

kuoppalieden pohja

ruudussa A3/10
33743

EURA Vähävahe Kaunismäki

röykkiö pohjassa pohjoisesta
katsottuna
33749

röykkiö pohjassa luoteesta
katsottuna

kaivausryhmä töiden
lopetetttua
33751